Sciensano • Dienst Bioveiligheid en Biotechnologie (SBB)
Juliette Wytsmanstraat 14 • B-1050 Brussel • België • www.biosafety.be

Aanbevelingen voor de tijdelijke opslag van biologisch besmet afval

Inleiding

Biologisch besmet afval moet worden geïnactiveerd door middel van een geschikte en gevalideerde procedure vóór de definitieve verwijdering, ongeacht het risiconiveau van het ingeperkt gebruik waaruit het afkomstig is, om te voldoen aan de bepalingen van de besluiten betreffende het ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde organismen en/of pathogenen. De inactivatie kan plaatsvinden binnen de inperkingszone, bijvoorbeeld door autoclavering. Na inactivatie wordt het afval getransporteerd voor definitieve verwijdering. De inactivatie kan ook gebeuren door verbranding buiten de inperkingszone en de inrichting. In dat geval wordt het afval rechtstreeks naar een verbrandingsinstallatie gestuurd, waar het in één stap zowel geïnactiveerd als definitief verwijderd wordt.

Afval dat in afwachting is van definitieve verwijdering kan worden opgeslagen in een ruimte die bestemd is voor de tijdelijke opslag van afval.

Vanuit deze ruimte wordt het afval door de exploitant overgedragen aan een extern erkend bedrijf dat bevoegd is voor het inzamelen en vervoeren van afval naar een erkende installatie voor de verbranding van gevaarlijk afval.

De onderstaande aanbevelingen hebben betrekking op de tijdelijke opslag van biologisch besmet afval afkomstig van activiteiten van ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde organismen en/of pathogenen, in afwachting van verwijdering door een extern bedrijf.

Aanbevelingen

1. Gecentraliseerd beheer

Wanneer een inrichting meerdere activiteiten van ingeperkt gebruik omvat, verspreid over verschillende lokalen en/of gebouwen, kan het beheer van biologisch besmet afval worden gecentraliseerd.

Een veilig, traceerbaar en coherent gecentraliseerd beheer moet gebaseerd zijn op schriftelijke procedures die gelden voor alle activiteiten van ingeperkt gebruik.

De basis van een dergelijk gecentraliseerd beheer berust op de volgende kenmerken:

- De inzameling van potentieel besmet afval in de laboratoria/lokalen;
- Het transport onder veilige omstandigheden voor de volksgezondheid en het leefmilieu naar een opslagruimte binnen de inrichting;
- De verwijdering door een erkend extern bedrijf.

2. Verpakking van biologisch besmet afval

De verpakkingen voor biologisch besmet afval moeten:

- in voldoende hoeveelheid aanwezig zijn om manipulaties zoals sortering, herverpakking en andere risicovolle manipulaties van het afval achteraf te vermijden of te beperken;
- vloeistofdicht zijn, zodat er onder normale gebruiks- en behandelingssomstandigheden geen residuele vloeistoffen kunnen ontsnappen;
- voldoende stevig zijn om de voorziene lading te kunnen bevatten zonder te barsten, te breken of te scheuren, en van een formaat en capaciteit die een veilige manipulatie mogelijk maken;
- hermetisch afgesloten kunnen worden, om de integriteit en vloeistofdichtheid van de verpakking tijdens het transport te garanderen.

Voor meer informatie over de verpakking van biologisch besmet afval geproduceerd tijdens activiteiten van ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde organismen en/of pathogenen, kunt u het document raadplegen dat beschikbaar is op de volgende webpagina:
https://www.bioveiligheid.be/sites/default/files/afvalbeheer_2022.pdf

3. Tijdelijke opslag van biologisch besmet afval

De tijdelijke opslag van afval moet plaatsvinden in een daarvoor bestemde opslagruimte. De opslagruimte voor het afval moet voldoen aan de volgende criteria:

Inrichting en opstelling:

- Het kan gaan om een lokaal dat specifiek voor dit doel is bestemd, of een afgebakende zone binnen het gebouw, of een overdekte en afgesloten ruimte of container buiten het gebouw.
- Er moet een bord worden geplaatst bij de ingang van de opslagruimte, zodat de toewijzing van de ruimte als opslag voor afval gemakkelijk geïdentificeerd kan worden. Dit bord moet het volgende bevatten: het internationale pictogram verwijzend naar biologisch gevaar; de coördinaten van de verantwoordelijke; de toewijzing van de ruimte;
- Deze ruimte moet gesloten, koel en geventileerd blijven;
- De ruimte mag niet toegankelijk zijn voor dieren of voor onbevoegde personen;
- De ruimte moet regelmatig worden gereinigd;
- Een watervoorziening moet toegankelijk zijn in of nabij de opslagruimte;
- De vloer of bodem, alsook de muren of wanden van de opslagruimte, moeten vloeistofdicht en bestand zijn tegen desinfectiemiddelen;
- De containers met vloeibaar afval moeten worden geplaatst in een opvangbak of in een lekvrije kuil.

Preventie van ongevallen:

- Effectieve desinfectiemiddelen en gedetailleerde desinfectieprocedures die gevolgd moeten worden in geval van morsen en/of een accidentele lekkage, zijn beschikbaar in of nabij de opslagruimte;
- Een spill-kit is beschikbaar in of in de onmiddellijke omgeving van de opslagruimte om accidenteel gemorste vloeistoffen en schoonmaakwater op te vangen;
- Vloeistoffen die accidenteel op de vloer zijn gemorst en het water dat is gebruikt voor het schoonmaken mogen niet direct in de riolering of in het oppervlaktewater worden geloosd; ze moeten worden behandeld als biologisch besmet afval.

Goede praktijken:

- Het personeel dat het afval verwerkt, moet een gesloten beschermende kleding dragen;
- Het dragen van handschoenen is verplicht bij elke manipulatie van afval;
- Het is verboden te eten, drinken, roken, cosmetica te gebruiken of voedsel voor menselijke consumptie op te slaan in de opslagruimtes voor afval.

4. Transport

Voor het transport van biologisch besmet afval binnen de inrichting, moeten de gebruikte transportmiddelen voldoen aan de volgende criteria:

- Alle transportmiddelen die wordt gebruikt om containers of zakken met afval te verzamelen en te verplaatsen, moeten zodanig zijn ontworpen dat het laden, vastzetten en lossen van de containers of zakken wordt vergemakkelijkt zonder deze te beschadigen;
- Deze transportmiddelen moeten gemakkelijk te reinigen en te manoeuvreren zijn;
- Ze moeten op regelmatige basis en telkens wanneer er afval is gemorst, worden gedecontamineerd;
- De transportmiddelen voor afval afkomstig van activiteiten van ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde organismen en/of pathogenen zouden specifiek voor dit doel moeten zijn.

Dit document is opgesteld door de Dienst Bioveiligheid en Biotechnologie in het kader van zijn functie als technisch expert bepaald door het Samenwerkingsakkoord van 25 april 1997. Het is opgesteld op basis van de bepalingen van de regionale besluiten betreffende het ingeperkt gebruik van genetisch gemodificeerde organismen en/of pathogenen en van andere regionale besluiten met betrekking tot afvalbeheer. Het beschrijft in omgangstaal de minimale inperkingsvereisten waaraan inrichtingen moeten voldoen die onder de toepassing van deze besluiten vallen. Deze vereisten moeten gevolgd worden onverminderd supplementaire inperkingsmaatregelen die geval per geval zouden kunnen opgelegd worden in het kader van toelatingen die afgeleverd worden door de bevoegde overheden in toepassing van bovenvermelde besluiten.